

MIJNSTAD

O N Z E P L A N E E T

HET NATUUR- EN MILIEUMAGAZINE VAN DE BRUSSELAARS

#139
MAANBLAD
JUNI
2020

- 04 ENERGIE BESPAREN
SLA GEEN SEIZOEN OVER
- 09 FOTOVOLTAÏSCHE ENERGIE
VOORDELIG? ZONNEKLAAR!
- 10 GOOD FOOD
DE BRUSSELSE PRODUCENTEN VOOR DE ZOMER

LOKAAL TOERISME
WAT DACHT U VAN VAKANTIE
IN BRUSSEL?

leefmilieu
brussel
.brussels

LEEFMILIEU.BRUSSELS

Mijn stad onze planeet:
helemaal **digitaal!**

Nu het coronavirus ons allemaal uitnodigt om opnieuw te bekijken wat echt belangrijk is, hebben we gekozen om uw tijdschrift deze maand niet op papier uit te brengen.

Maar dat betekent niet dat u iets zou moeten missen. Integendeel. U kunt ons magazine digitaal lezen, nog gebruiksvriendelijker en interactiever. Kortom, nog levendiger en actueler!

En bovendien aangenamer om te lezen, zowel op smartphone als op een computerscherm. Bekijken, scrollen, klikken, lezen, gemakkelijk teruggaan, stoppen, opnieuw beginnen lezen, en dat overal en altijd.

Mijn stad onze planeet: waar, wanneer en hoe u dat wilt!

Ontdek ons digitale magazine via:
maville-onzeplaneet.brussels

Leest u ons magazine liever op de klassieke manier? Dan kunt u nog steeds de pdf-versie downloaden op onze website:
bit.ly/MVOP-NL

EEN ZOMER IN OPEN LUCHT

We komen weer naar buiten! En dus maken we opnieuw lange wandelingen in het bos, genieten we van de rust in parken en tuinen, spelen we met vrienden en vriendinnen op de pleintjes, praten we gezellig bij op een terrasje. Weer of geen weer: u zult ons niet horen klagen! Leve de zomer, leve het leven in open lucht! Leve het leven, punt.

En waarom ook niet profiteren van de vakantie om de toeristische charmes van de hoofdstad te ontdekken? Groene ruimten, monumenten, pittoreske wijken, wandelroutes, buitenactiviteiten voor alle leeftijden, animaties, plekjes waar u kunt luilekkeren en energie opdoen... Brussel zit barstensvol schitterende ideeën voor spanning en ontspanning, cultuur en plezier, alleen of in goed gezelschap. En dit alles bij u om de hoek. Ontdek op deze pagina's onze tips voor een trager toerisme! Maak van de gelegenheid ook gebruik om de producenten in ons gewest te ontmoeten en van hun lekker aanbod te smullen. U leest er meer over in het dossier verderop in dit magazine.

De zomer mag ons echter niet doen vergeten welke uitdagingen ons nog te wachten staan. Die van energie, bijvoorbeeld, en van de strijd tegen de klimaatopwarming. Zelfs bij goed weer is het de moeite waard om na te denken over energiebesparingen of investeringen in fotovoltaïsche elektriciteit. En dat gaat nog vlotter met onze eenvoudige tips op pagina's 4 en 9 van dit magazine.

Veel leesplezier!

Foto op de cover:

De fontein op het Flageyplein is een voorbeeld van de strijd tegen drinkwaterverspilling. Ze werkt in een gesloten circuit. Het water wordt continu gerecupereerd en hergebruikt.

MIJN STAD ONZE PLANEET

Verschijnt maandelijks, behalve in januari, juli en augustus. - Leefmilieu Brussel - Havenlaan 86 C / 3000, 1000 Brussel - Tel. 02 775 75 75 - info@leefmilieu.brussels - leefmilieu.brussels
V.U.: F. Fontaine & B. Dewulf. **HOOFDREDACTEUR:** Mathieu Molitor. **HERLEZINGCOMITÉ:** Sylvie Clara, Annelies Wouters. **REDACTIE:** Didier Dillen. **VERTALING:** Maarten Geerts. **PRODUCTIE:** 4sales.be.
De foto's tonen niet noodzakelijk de geciteerde personen. © LEEFMILIEU BRUSSEL De teksten in deze publicatie hebben tot doel de wettelijke bepalingen toe te lichten. Om de ware juridische toedracht van deze teksten te kennen, verwijzen we u naar de teksten van het Belgisch Staatsblad.

KLIMAATCOLLAGE

Klimaatcollage. (FR, EN): dat is de naam van een ludieke, participatieve en creatieve workshop over klimaatverandering. Deze workshop gebruikt onze collectieve intelligentie om de werking van het klimaat en de gevolgen van de verstoring ervan toe te lichten. Het doel? Een miljoen mensen bewustmaken van de klimaatproblematiek! Dit project richt zich

op scholen, bedrijven en groepen. Tijdens de workshop legt u in teams oorzakelijke verbanden tussen de 42 kaarten van het spel. Zo maakt u samen een 'collage' die de klimaatverandering weerspiegelt. Echt wel creatief! En als u de afgewerkte collage bewaart, kan die een educatieve rol blijven spelen.

GROENESTROOMCERTIFICATEN: ONDERSTEUNING VERLENGD TOT 2021

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft een gulle ondersteuning voor fotovoltaïsche energie opgezet. Een investering verdient zich daarmee in amper zeven jaar terug. Dit systeem moest op 1 juni 2020 worden aangepast. Door de COVID-19-crisis is de fotovoltaïsche markt echter vrijwel stilgevallen. Vanwege deze uitzonderlijke omstandigheden heeft de Brusselse regering beslist om **het huidige ondersteuningssysteem voor fotovoltaïsche installaties te behouden** tot 1 januari 2021. Op die datum zal het nieuwe stelsel in werking treden, op basis van de waarden die de Brusselse regulator BRUGEL op 1 september 2020 zal meedelen.

BELEXPO OPENT OPNIEUW DE DEUREN

BELEXPO, de interactieve tentoonstelling over het klimaat en de steden van morgen, een initiatief van Leefmilieu Brussel, opent op 30 juni opnieuw haar deuren. En de tentoonstelling is in juli en augustus voor iedereen GRATIS. Goed nieuws dus voor gezinnen en groepen jongeren tussen 10 en 14 jaar, vooral wie de zomervakantie in België doorbrengt! In het kader van COVID-19 moeten bezoekers uiteraard wel een aantal maatregelen respecteren. Meer info op 0485 20 25 00 en op belexpo.brussels

MY BRUSSELS WILDLIFE

In mei lanceerde Leefmilieu Brussel voor alle Brusselaars een grote natuurfotowedstrijd, in samenwerking met het YouTube-kanaal 'La Minute Sauvage' en het Koninklijk Belgisch Verbond voor de Bescherming van de Vogels. Ontdek de vijf winnende foto's op onze Facebook-pagina en onze website!

My Brussels Wildlife

EEN FILM OVER GELUIDSOVERLAST IN PARIJS... EN IN BRUSSEL!

Zowel in Parijs als in Brussel wordt hard gewerkt aan een stillere stad. De documentaire '**Grand Paris sous silence**', schetst mogelijke oplossingen in de strijd tegen auditieve vervuiling. Marie Poupé, medewerkster van Leefmilieu Brussel, legt er het Brusselse beleid ter bestrijding van geluidshinder uit. Een mooie erkenning van het werk in onze hoofdstad!

BESPAAR ENERGIE DEZE ZOMER!

Wilt u tijdens de zomer, en tijdens eventuele hittegolven, thuis energie besparen? Dat kan perfect met deze tips en adviezen.

Stay cool

/// **Houd de warmte buiten.** Dat kan door overdag ramen en deuren gesloten te houden en door de ramen, bij voorkeur aan de buitenkant, te verduisteren met luiken of rolgordijnen.

/// **Gebruik de oven en de droogkast zo weinig mogelijk.** Zo voorkomt u dat ze de woning onnodig bijverwarmen terwijl het al warm genoeg is.

/// Als de temperatuur 's nachts buiten twee graden lager ligt dan in huis, zorg dan voor **intensieve koeling ("night cooling")**, de hele nacht door. Zet zowel boven als beneden de ramen open, en open ook ramen die tegenover elkaar staan. Zo kan de lucht maximaal circuleren.

/// **Airco verbruikt veel energie.** Vermijd die dus zo veel mogelijk. Gebruik liever een ventilator. Die koelt weliswaar de lucht niet, maar geeft u wel een koeler gevoel.

/// Als u een tuin hebt, **plant dan bladverliezende bomen of struiken** tussen het zuiden en het zuidwesten. In de zomer schermen ze muren en ramen af tegen direct zonlicht, in de winter laten ze de zonnestrallen wel tot in huis doordringen.

Spring rationeel om met energie

/// Om af te koelen na een warme dag neemt u best **een snelle douche in plaats van een bad**: u gebruikt dan slechts 20 l water in plaats van 100 tot 130 l voor een bad. Draai de kraan dicht tijdens het inzepen, zodat het water niet onnodig blijft lopen.

/// **Een droogkast verbruikt veel energie.**

Gebruik die dus zo weinig mogelijk. Droog uw wasgoed indien mogelijk buiten of in een goed geventileerde ruimte.

/// Als de temperaturen hoog oplopen krijgen velen onder ons zin in een lekker ijsje. Vergeet echter niet **uw diepvriezer regelmatig te ontdooien**: een ijslaag van slechts twee millimeter verhoogt het energieverbruik al met 10%.

/// **Schakel in de zomer uw verwarmingsketel uit**, tenzij hij ook uw sanitair water verwarmt. Stel hem in dat geval in op de stand 'zomer' of 'warm water'.

/// Bent u deze zomer langer dan een week weg van huis? Schakel uw verwarmingsketel of het toestel dat uw warm water produceert dan volledig uit. Sluit bij voorkeur ook de gastoevoer af.

Zelf aan de slag in huis

/// Hebt u geen rolluike of rolgordijn, dan kunt u **zonnestrallen tegenhouden** door een doek aan de vier hoeken van uw raam te bevestigen, indien mogelijk aan de buitenkant.

/// Installeer deze zomer **reflecterende panelen tussen uw muren en radiatoren**. Zo beperkt u warmteverliezen via de muur tot 70%, zeker bij niet-geïsoleerde buitenmuren.

/// **Controleer de afdichtingen** van ramen, deuren en brievenbussen. Vervang ze als ze niet meer luchtdicht zijn.

Hebt u nog vragen over de beste manieren om energie te besparen? Verschillende organisaties kunnen u hierbij helpen: **Homegrade** en de verenigingen van het **Netwerk Wonen**.

VERS VAN DE PERS

NIEUWS OVER DE NATUUR EN HET MILIEU IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

JUNI '20

DEZE ZOMER: VAKANTIE IN DE BUURT!

Zin in vakantie in Brussel? Zin in zacht en duurzaam toerisme? Zin om de toeristische en natuurlijke pareltjes van ons gewest te (her)ontdekken? Of kent u die allemaal al? Misschien toch niet. Parken, tuinen, monumenten, pittoreske wijken, wandelroutes, buitenactiviteiten voor alle leeftijden, animaties, plaatsen waar u kunt luilekkeren en energie opdoen, ... Deze zomer zit onze hoofdstad barstensvol schitterende ideeën voor spanning en ontspanning, cultuur en plezier, alleen of in goed gezelschap. Zet dit jaar in het teken van lokaal toerisme!

BEZOEK BRUSSEL MET DE FIETS

Niet te traag en niet te snel: fietsen is een van de beste manieren om alle charmes van de hoofdstad te ontdekken. Wilt u daarbij wat dieper graven? Dan garandeert de kaartengids 'Brussel vanop de fiets' u een rijke toeristische ervaring. Acht thematische routes helpen u de diversiteit aan Brusselse wijken verkennen. Elke route heeft een eigen sfeer of thema: Brusselse Highlights, Brussel groene stad, Brussel Art Nouveau en Art Deco, Brussel in strips, Brussel voor fijnproevers, Brusselse street art, ... De afstanden en moeilijkheidsgraden houden rekening met zowel beginnende fietsers als geroutineerde fietsliefhebbers. De kaartengids is voor €2,50 beschikbaar (in het FR NL EN) in de onthaalkantoren van [visit.brussels](https://www.visit.brussels).

ONGEZIEN

WELCOME TO MY GARDEN

Het is meer dan ooit tijd voor lokaal toerisme. Om duurzaam reizen aan te moedigen, kwamen drie jonge Belgen op een briljant idee: een netwerk van burgers die hun tuin gratis uitlenen aan kampeerders op doortocht! Het doel?

Het trage toerisme, te voet of op de fiets, aanmoedigen, en toeristen uit binnen- en buitenland de kans geven om ons mooie land te ontdekken. Sinds de lancering van de website groeide het aantal kampeerplaatsen in België en vooral in Brussel stevig aan. Het zijn er nu al enkele honderden!

welcometomygarden.be

EEN WANDELING MET ISABELLE: HET TOURNAY-SOLVAYPARK EN HET ZONIËNWOU

Zo'n twee weken geleden wilden we met vrienden gaan wandelen in het Zoniënwoud. Omdat zij het **Tournay-Solvaypark** nog niet kenden, besloten we om daar eens naartoe te trekken. Dit park is een echt pareltje. Het heuvelachtige landschap geeft het veel charme en er zijn tal van prachtige hoekjes en kantjes: het kasteel, de vijver met

de boomgaard, de mooie rozentuin, de moestuin, de ijskelder met de vleermuizen, enz. En voor wie van bomen houdt, is dit het paradijs op aarde: wat een festijn! Na een bezoek aan het park wandelden we in de richting van het Zoniënwoud en gingen we naar **de vijver van de Verdronken Kinderen**. Een ideale plek voor een korte pauze of

om wat te mediteren bij de waterhoentjes. Daarna trokken we naar **het wondermooie natuureservaat van de Vuylbeek**, een van de beste plekken in het Brussels Gewest om libellen te observeren. Kortom, een zeer gevarieerde wandeling van ongeveer 6,5 km die ik iedereen kan aanbevelen.

FAUNA & FLORA

KONINGINNEN- PAGE

Weinig vlinders horen zo bij onze streek als de koninginnenpage (*Papilio machaon*). Hoe herkent u deze grote vlinder? Aan de prachtige tekeningen op zijn vleugels! En zijn rups is ook een echte streling voor het oog. Wanneer die zich bedreigd voelt, laat ze een soort kleine oranje hoorn boven haar hoofd uitsteken: een geurklier die roofdieren op afstand houdt. Ze eet voornamelijk planten van de schermbloemenfamilie (*Apiaceae*), zoals venkel, wortel, dille, peterselie, ... Zoals alle vlinders speelt de koninginnenpage een cruciale rol in de bestuiving. Lok hem naar uw tuin met een diversiteit aan planten en plekjes waar deze prachtige vlinder in elke fase van zijn leven terecht kan.

OP ONTDEKKING

Riviercruises: Ontdek een andere kant van Brussel met de **geleide kanaalcruises** van de Waterbus. Vaar door de sluisen van Molenbeek en Anderlecht, bewonder vanop het water het Koninklijk Park en de Budabrug, de Familistère (het arbeiderspaleis van Godin) of de jachthaven van de Brussels Royal Yacht Club. En geniet van een tussenstop in het rustige, bosrijke domein Drie Fontein in Vilvoorde.

Spetter er op los: Zoekt u verkoeling en er is geen zwembad in de buurt? In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest mogen kinderen spelen en plonsen in de fontein en waterstralen (die in een gesloten circuit werken) van het **Koning Boudewijnpark** en het **Gaucheretpark**, op het **Flageyplein** en recenter ook op het **Clemenceauplein** in Anderlecht. Altijd een goed idee tijdens een hittegolf!

Naar het eiland van Robinson: Op **de vijver van het Ter Kamerenbos** kunt u een heerlijk tochtje op het water maken. Zodra de zomer aanbreekt, kunnen peddelaars hun hartje ophalen in de bootjes en op de waterfietsen.

Bootje varen: Wist u dat u in Brussel kan zeilen, roeien en kajakken? Ontdek snel de **verschillende watersporten** in Brussel!

Wandelingen aan de waterkant: Kent u de Zennebeemden, de vallei van de Pede, de Molenbeek of de Woluwe? Download de wandelgidsen van **Coördinatie Zenne** en ontdek de prachtige landschappen rond onze Brusselse waterwegen. Te voet of met de fiets!

TRENDY

KOM UIT JE KOT, EN RAVOT!

Brussel barst niet alleen van de parken en tuinen. Er zijn ook heel wat speelplekken voor jongeren van alle leeftijden en achtergronden. In het Koning Boudewijnpark vind je drie speelruimtes met een touwenparcours en boomstammen. Echt plekken om te improviseren, vrij als vogels! Natuur en avontuur gaan er hand in hand. Of trek je schoenen uit, ren op blote voeten door het zand en glij van de glijbanen in de spectaculaire speeltuin van het Georges Henri Park. Waarschijnlijk een van de favorieten van de Brusselse ket-

jes! Op het Ursulinensquare, een hotspot voor de Brusselse stadscultuur, vinden skateboarders, rollerskaters en BMX'ers elkaar. Een turquoise vloer, een rode spiraalglijbaan, een toren tot in de hemel, schommelbanden om door de lucht te vliegen, ... de spectaculaire speeltuin in het Bonneviepark in het centrum van Molenbeek heet je van harte welkom! Dit bruisende park dompelt je onder in een originele wereld vol kleur en actie.

Kaart van de gewestelijke en gemeentelijke speelpleinen

TRENDY

ONTDEK BRUSSEL MET DE GREETERS

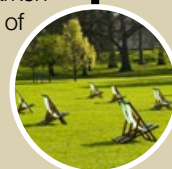
Kent u de Greeters? Deze **vrijwillige gidsen** tonen hun favoriete plekken in Brussel aan toeristen op doorreis en aan bezoekers van dichterbij die graag eens andere hoeken van hun mooie stad willen ontdekken. Uitwisseling is troef tijdens deze rondleidingen in maar liefst twaalf talen. En de sfeer, die is natuurlijk vriendelijk en ontspannen. Elke Greeter heeft zijn of haar eigen interesses. Er is voor elk wat wils: geschiedenis, Art Nouveau/Art Deco, Europa, street art, groene ruimtes, LGBT, gastronomie, bier, jazz, strips, ... en het is helemaal gratis!

IN DE LUIE STOEL

Een ligstoel, een blauwe hemel, een goed boek, ... Wat hebt u nog meer nodig voor een echt vakantiegevoel? Het kan ook in Brussel! Verschillende Brusselse parken hebben ligstoelen, om wat te lezen of gewoon te niksken: het Jubelpark, het Koning Boudewijnpark en het Woluwepark. Zeker uitproberen deze zomer!

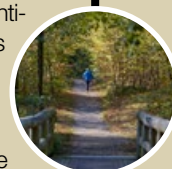
gardens.brussels

ACTUA

DE GROENE WANDELING

De Groene Wandeling is een prachtige route voor wandelaars en fietsers die het gewest willen verkennen. U doorkruist parken en uitgestrekte bossen, ontdekt stukjes platteland in de stad en komt langs vijvers, kleinere bosjes, moerassen en een heleboel verschillende landschappen. De volledige route is opgedeeld in zeven stukken die in lengte variëren van 5 tot 12 km.

WELKOM OP DE BOERDERIJ!

Zelfs in de stad geven sommige plaatsen nog een beetje dat plattelandsgevoel. Plekken waar u geiten, schapen, konijnen, kippen en eenden kunt zien, en soms ook aaien. Kom ontdekken waar de dieren wonen in het **Maximiliaanpark**, in het **Sauvagèrepark**, op de **kinderboerderij van Nos Pilijs** en op de **hoeve van Ukkel**.

ZIN OM TE MEDITEREN?

In het natuurreservaat Vogelzangbeek in Anderlecht vindt u een gratis meditatieparcours. Een plek van ontspanning, op slechts een steenworp van het centrum, afgeschermd van de drukte van de stad. Voor elke etappe van het traject zijn er begeleidende teksten en geluidsopnames beschikbaar op de website van **Leefmilieu Brussel**.

MUNSTADONZEPLANEET#139

HET KINDER-HOEKJE

DE QUIZ

Leve de zomer in Brussel!

Deze zomer kan je bij het water, in de speeltuinen en in de groene ruimten van Brussel heel wat leuk in open lucht beleven. Weet jij wat allemaal?

DOE MEE AAN DEZE MINI-QUIZ EN KOM HET TE WETEN.

A. 'Welcome to my garden' geeft je de kans om:

1. Gratis in een tuin te kamperen.
2. Groenten te kweken in de tuin van je burens.
3. De tuinen in jouw buurt te bezoeken.

B. De koninginnenpage draagt ook de naam:

1. Dagpauw.
2. Machaon.
3. Kleine schildpad.

C. Zodra het zomer is, kan je in de vijver van het Ter Kamerenbos:

1. Met elektrische Jet-Ski's varen.
2. Zwemmen in open lucht.
3. Bootje varen en waterfietsen.

D. Een Brusselse Greeter is een:

1. Straatmuzikant.
2. Vrijwillige gids.
3. Parkwachter.

E. Op het Ursulinensquare vind je een:

1. Kartingcircuit.
2. Muzikale fontein.
3. Skatepark.

SPEL: Met het vlindernet

Kies vier kolommen en zorg dat je twee vlinders van elke kleur hebt.

A	B	C	D	E	F
					
					
					

ACTIVITEITEN AGENDA

ACTIVITEITENBOEKJE VAN TRAIN WORLD

Vervelen de kleintjes zich thuis? Het team van Train World denkt aan de kleine bezoekers (en hun ouders) en biedt verschillende leuke en leerzame activiteiten rond treinen die u perfect thuis kan doen. Veel plezier!

UW FAVORIETE FRUITBOOM VAN HET JAAR!

Doe mee aan de verkiezing van de fruitboom van het jaar. Met dit initiatief wil vzw Velt het Brusselse fruitergoed promoten. Uw favoriete fruitboom moet op het grondgebied van het Gewest staan, zichtbaar zijn voor het grote publiek en een bijzondere ecologische, sociale of culturele betekenis hebben. Ga snel naar de Velt-pagina om uw kandidaat te nomineren. Dat kan tot 12 juli!

NATUUR VAN BIJ ONS

Terwijl exotische planten en dieren ons soms doen wegdromen, is de natuur hier bij ons vaak net zo verrassend! De video's van 'Onze Natuur' nemen u op sleeptouw door uitzonderlijk rijke wilde biotopen in ons land. Verwacht u aan prachtige natuurbeelden!

HAAL DE NATUUR IN HUIS

De website explore.org heeft webcams in alle hoeken van de wereld en brengt zo de natuur van over de hele wereld naar uw woonkamer, live en 24 uur per dag. Ga naar Afrika, naar de oceanen, bewonder vogels, wilde dieren, beren, katten of landschappen. Telkens weer een magische ervaring!

FOTOVOLTAÏSCHE ENERGIE BINNEN HANDBEREIK

EEN COLLECTIEVE INSTALLATIE

In de Hopstraat in hartje Brussel werd een voormalige drukkerij gerenoveerd tot dertig woningen. Op het gebouw staan fotovoltaïsche zonnepanelen met een totaal vermogen van bijna 20 kWp (voor een geschatte besparing aan CO₂ van 7 ton/jaar). De installatie wordt in mede-eigendom beheerd. Elke woning beschikt nu over een set van zes panelen en een groene meter die aangesloten is op de eigen meter. Deze apparatuur berekent hoeveel elektriciteit de woningen uit het publieke net halen en hoeveel ze er eventueel zelf opzetten.

De gemeenschappelijke eigendom Houblon in detail

Energie uit fotovoltaïsche panelen is een van de meest effectieve middelen om de uitstoot van broeikasgassen in Brussel te bestrijden. Bovendien is dit systeem financieel zeer interessant. Om u hiervan te overtuigen, heeft het Gewest een 'zonnekaart' ontwikkeld. Daarmee kunt u het rendement van zo'n installatie bij u thuis inschatten.

Bijna één op twee Brusselse huishoudens overwoog al om zonnepanelen te installeren. Toch zijn er in Brussel een pak minder zonnepanelen dan in andere delen van het land. Waarom? Velen van ons denken dat zo'n installatie te duur is (50%) of te complex om te installeren als de woning deel uitmaakt van een mede-eigendom (21%).

Rendement gegarandeerd

Uit studies blijkt echter dat zonnepanelen helemaal niet moeilijk te plaatsen zijn. Het kan vaak in één dag. Over het algemeen is er geen bouwvergunning nodig. De installatie heeft ook geen invloed op het kadastraal inkomen. Bovendien is de prijs van zo'n installatie sterk gedaald en verdient de investering zich snel terug, dankzij de voordelen die het Gewest biedt.

De zonnekaart

Wilt u het energiepotentieel (voor elektriciteit en verwarming) van uw dak kennen? Wilt u weten of uw dak geschikt is voor een rendabele fotovoltaïsche installatie? Raadpleeg dan de **zonnekaart** van het Gewest. Voer uw adres in en u krijgt uw dak te zien. Zo kan u te weten komen welke onderdelen zonnepotentieel hebben

en hoeveel zonnepanelen nodig zijn voor een maximaal rendement. Bovendien krijgt u een inschatting van de installatiekosten. U krijgt ook een idee van wat de zonnepanelen zouden opbrengen door:

- /// de verkoop van groenestroomcertificaten gedurende tien jaar;
- /// de gerealiseerde energiebesparing;
- /// de winst voor het milieu (vermeden CO₂-uitstoot).

WIST U DIT?

Brussel jaagt op broeikasgassen

De Brusselse regering heeft besloten om de uitstoot van broeikasgassen tegen 2025 met 30% te verminderen en de productie van hernieuwbare energie te verhogen. Aangezien het potentieel van Brussel op dit gebied vrij beperkt is, blijven fotovoltaïsche zonnepanelen de meest interessante optie. Vooral omdat de daken in Brussel zich hier perfect toe lenen.

BOEREN IN BRUSSEL: HET PLATTELAND OM DE HOEK!

Steeds meer Brusselaars verkiezen biologische en lokale producten uit korte ketens. Om aan deze voorkeur tegemoet te komen, duiken er in de hoofdstad steeds meer boerderijen, telers, bijenkasten en andere voedingsproducenten op. Natuurlijk tot grote vreugde van onze smaakpapillen!

De boeren van Neerpede

De landbouwers zijn terug in Brussel! In Neerpede zorgen RadisKale en Smala Farming op twee hectare gemeentelijke grond voor een grote variëteit aan biologische groenten, klein fruit, champignons, eieren en geneeskrachtige planten en kruiden. De tuinbouwers testen er een minder intensief gebruik van de grond. Zij kweken met een levende bodem, micro-mechanisatie en hyperdiversificatie. Dat combineren ze met nieuwe commercialiseringsmethoden rond korte ketens. Op initiatief van de coöperatieve Terre-en-vue en de gemeente Anderlecht werden deze stedelijke landbouwmodellen gelanceerd in het kader van het project BoerenBruxselPaysans, dat gefinancierd wordt door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en Europa. RadisKale is gelegen achter het restaurant De Notelaar in de Neerpedestraat, 1070 Anderlecht; Smala Farming in de Appelboomstraat, 1070 Anderlecht.

Radiskale (FR)

SmalaFarming (FR)

Graines de Paysans

Brusselse stadslandbouwers kunnen hun praktijken testen op de landbouwtestsite **Graines de Paysans**, ontwikkeld en beheerd door de vzw Le Début des Haricots. Deze proeftuin in Anderlecht geeft nieuwe tuinbouwers en kruiden- of bloementelers de kans om hun project op te starten. Ze kunnen er rekenen op een individuele begeleiding en beschikken over grond, infrastructuur (zoals serres en afdaken) en werktuigen (zoals een motorploeg en een zaaimachine).

Lekkers van Chant des Cailles

In het hart van tuinwijk Le Logis-Floréal in Watermaal-Bosvoorde werken vrolijke landbouwers met respect voor de natuurlijke ecosystemen. Hun credo: zonder pesticiden of andere chemische producten seizoensgroenten telen voor de inwoners van de wijk. Wie een abonnement neemt mag de groenten het hele jaar door zelf komen plukken. Als kers op de taart organiseert de boerderij infosessies, aperitieven en gezellige feestjes om het samenleven in de buurt te bevorderen. En uniek in Brussel: Chant des Cailles heeft ook een melkschapenboerderij in het hart van

De 100% biologische paddenstoelen van Thurn en Taxis

De paddenstoelenkwekerij PermaFungi kweekt elke maand een ton verse oesterzwammen in de kelders van Thurn en Taxis (langs het kanaal). In de geest van circulaire economie recycleert dit project ook vijf ton koffiedik tot tien ton natuurlijke meststof. De bio-oesterzwammen worden gekweekt op biologisch koffiedik dat met de fiets wordt opgehaald in de Brusselse horeca. De zwammen worden dagelijks verdeeld in tal van bio-winkels in Brussel.

[PermaFungi](#)

de stad. De schaapskooi in de boomgaarden van het Sint-Anna-klooster, op 400 m van de boerderij, produceert kaas, yoghurt, roomijs en breiwol. En de appels uit de boomgaard? Daar maken de boeren een bijzonder lekker sapje van, puur natuur en ongefilterd.

[Le Chant des Cailles](#)

Made in Pilifs

In een groene omgeving op enkele minuten van het centrum van Brussel ligt de boerderij Nos Pilifs, de perfecte plek voor een gezinsuitstapje. Deze sociale werkplaats verkoopt brood, koekjes en seizoensfruit en -groenten van oude rassen, allemaal ter plekke gemaakt of gekweekt (een bio-certificaat is in aanvraag). U vindt er ook planten voor stadstuinen.

[Nos Pilifs](#)

De hangende tuinen van Kuregem

Op het dak van de Foodmet, de voedingsmarkt van het slachthuis van Anderlecht, staat Ferme Abattoir (4 000 m²). Een mooi voorbeeld van stadslandbouw en circulaire economie! Ferme Abattoir combineert een viskwekerij (aquacultuur) met de teelt van

groenten, fruit, kruiden, microgroenten en jonge planten, zowel in open lucht als in serres. U bent er ook welkom voor rondleidingen op afspraak.

[Ferme Abattoir](#)

Brusselse honing voor fijnproevers

Het is nog te weinig geweten, maar Brussel is een ideale locatie om honing van hoge kwaliteit te produceren. Waarom? Simpel: omdat bijen in Brussel tal van honingbloemen vinden (op braamstruiken, klavers, fruitbomen, kastanjabomen, wilgen, lindebomen, robinia's, enz.) en omdat de temperaturen er milder zijn dan op het platteland (waardoor er meer geogst kan worden). Verspreid over Brussel staan er bijna 500 bijenkasten. In de lente en de zomer vindt u dus gemakkelijk honing van hier, op de markten of bij de bijenhouders thuis.

[Ontdek de bijenteelt in Brussel](#)

Brussels Beer Project

Onder liefhebbers van gedachten wisselen, dat is leuk! Daarom heeft microbrouwerij Brussels Beer Project vanaf het begin de mening van het publiek gevraagd om hun recepten te verbeteren. U kunt er meer dan vijftien bieren proeven met typische smaken, zoals Red My Lips, Delta IPA, Dark Sister, Grosse Bertha, Baby Lone's, enz. Deze bieren zijn te vinden in de winkel en te proeven in verschillende cafés in Brussel. De brouwerij is elke donderdag, vrijdag en zaterdag open van 14.00 tot 22.00 uur. Antoine Dansaertstraat 188, 1000 Brussel.

[Brussels Beer Project](#)

WIST U DIT?

Lekkere Good Food-adressen bij u in de buurt

Zin in lekkere, gezonde, lokale en seizoensgebonden voeding? Ontdek de [Good Food-adressen](#) in Brussel. Restaurants, cateraars, winkels, producenten, ... Voor elk wat wils!

HET PROJECT-HOEKJE

Hier vindt u een project van burgers, verenigingen of groeperingen rond het thema milieu, duurzame voeding, consumptie, energie, natuur, intergenerationale uitwisseling, ...

Audioapparatuur herstellen met Make it Sound

Het spreekwoord zegt dat de beste soepen in oude potten worden gemaakt. Dat hebben ze goed begrepen bij **Make it Sound** (FR). Dit Brusselse collectief van kunstenaars, makers en audiofielen herstelt en restaureert oude audioapparatuur (versterkers, luidsprekers, tuners, ...) om ze een nieuw leven te geven. Heel wat van deze toestellen liggen in kelders en op zolders stof te vergaren. Ten onrechte, want in tegenstelling tot hun moderne tegenhangers zijn ze vaak van goede kwaliteit, bijna niet kapot te krijgen en eenvoudig te herstellen. Eenmaal hersteld stelt Make it Sound ze wekelijks ter beschikking van de inwoners van de Serre-wijk (wijk Jourdan-Flagey). Die kunnen de apparatuur huren, voor een langere periode of voor een bepaald evenement. Door deze apparaten nieuw leven in te blazen, wil Make it Sound mensen aanmoedigen om niet zomaar een nieuw toestel te kopen, maar uit te kijken naar een gerecycleerd alternatief dat ook aan hun behoeften voldoet.

MIJNSTADONZEPANEET #139

Recept

CRUMBLE MET KERSEN, AMANDELEN EN SPECULAAS

Een lekker zomerdessert voor jong en oud.
Chef-kok: Chantal Pioge

Ingrediënten voor 4 personen

- /// 500 g kersen
- /// 15 g bruine suiker
- /// 70 g bloem
- /// 30 g amandelpoeder
- /// 80 g koude boter
- /// Een handvol amandelschilfers
- /// 45 g speculaas

Bereiding

Verwarm de oven voor op 180°C. Was de kersen, ontpit ze en leg ze in een beboterde ovenschaal. Mix de speculaas tot een fijn poeder in een keukenrobot. Snijd de koude boter in kleine stukjes. Meng de bloem, de bruine suiker, het amandelpoeder, het speculaaspoeder en de koude boter met de vingers tot een kruimelig deeg. Leg dit deeg op de kersen en bestrooi het met amandelschilfers. Zet het geheel 20 minuten in de oven. Serveer warm of koud, naar smaak. Genieten maar!

[Andere seizoensgebonden recepten](#)

KUNSTSTOF? NIET ZO TOF...

'*Le plastique, c'est pas automatique!*' (FR) is een downloadbare gids van de vzw écoconso. U vindt er een ruime keuze aan gezonde en ecologische alternatieven voor kunststoffen. De brochure begint met een inleiding over de

milieu-impact. Daarna volgt gezondheidsadvies voor de gebruikers, onder andere kinderen. De brochure geeft ook informatie over kunststoffen in voeding, speelgoed en interieurspullen, en over de alternatieven. Bij de brochure hoort de bijlage '*Les plastiques sont partout. Et chez vous?*'. In een overzichtstabel vindt u afkortingen van de verschillende soorten kunststoffen en hun toepassingen.

[Alternatieven voor kunststoffen](#) (FR)